

NOVICE

LETO III. - št. 22

V KOČEVJU, DNE 31. MAJA 1958

Cena 10 din

Občinska konferenca SZDL Kočevje

Minuli ponedeljek, 26. maja, je bila v Kočevju občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva kočevske občine. Poleg delegatov se je na konferenci udeležil tudi član okrajnega odbora SZDL Janez Pirnat.

Poročilo o delu občinskega odbora in organizacij SZDL v občini od zadnje konference, ki je bila pred poldruhim letom, je podal sekretar občinskega odbora Andrej Pirnat. Ko je v uvodu govoril o zunanje-političnih dogodkih, je v daljšem referatu razčlenil delo Socialistične zveze v občini, orisal uspehe in pomanjkljivosti. Na območju občine je 55 osnovnih organizacij SZDL, v katere je vključeno nad 7 tisoč volivcev. Le slaba četrtina volivcev še ni v organizaciji Socialistične zveze.

Poseben uspeh vsestranske političnega dela SZDL se je pokazal na volitvah lanske jeseni, ko smo volili nove občinske ljudske odbore, na tajnih volitvah v odbore Socialistične zveze, še posebno pa visok rezultat udeležbe na marčnih volitvah poslancev v Zvezno in Republiško skupščino. Volitve so pokazale tudi visoko socialistično zrelost vsega članstva.

Ko je govoril o gospodarstvu v občini, je poudaril, da gospodarska moč občine nenehno narašča in da se bo dohodek v vseh panogah, razen gozdarstva, v letošnjem letu še precej dvignil. Na kmetijskih posestvih v Kočevju in Kočevski Reki so bili doseženi visoki hektarski donosi. Vse premoške kmetijske zadruge prizadevajo, da bi dvignile kmetijsko in zasebno sektorje. V Slavonskem lazju je družba vlogila za melioracijo nad tri milijone dinarjev, danes pa ta dela prerasča trava. Tudi oblika sodelovanja med kmeti in zadrugo (kooperacija) si za naše pogoje prepočasno utira pot. V današnjih razmerah je kmetijska zadruga tista, ki lahko neposredno, povezana z zadrugami, sodeluje v proizvodnji, tako z višjimimi sredstvi, kot so stroji, višjimimi gnojili, kakor tudi s semeni, umetna gnojila, kakor tu-

VOLITVE V ORGANE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

20. maja je bila v Kočevju predvolilna konferenca pred volitvami novih samoupravnih organov v skupščino Zavoda za socialno zavarovanje. Konferenca so se udeležili predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic iz občine Kočevje. Konferenca je otvoril in vodil predsednik Občinskega sindikalnega sveta Feliks Vidmar. Tajnik Obč. sind. sveta Rudi Orel je najprej tolmačil pomen bližnjih volitev v skupščino Zavoda za soc. zavarovanje, potem pa je obrazložil tehnično plat volitev.

V občini Kočevje bo 14 volilnih predstavljaj volilno telo. Skupno bo izvoljenih 45 delegatov. Volilne sestanke zavarovancev bodo sklicevali izvršilni odbori sindikalnih podružnic. Na teh sestankih bodo sodelovali tudi zavarovanci, ki so zaposleni v privatnem sektorju ter upokojenci in invalidi. Volilni sestanki se bodo začeli v nedeljo, 25. maja, in morajo biti zaključeni do 30. maja, oz. najkasneje do 5. junija.

Na območju volišča Kmetijsko-gozdarskega posestva Kočevje bodo izvolili 12 delegatov, na volišču Državnega posestva »Snežnik« Kočevska Reka 6 delegatov, Rudnik Kočevje 5 delegatov, podjetje »Zidar« 3 delegate, upokojenci 5 delegatov, na vseh ostalih voliščih pa bodo izvolili 14 delegatov.

Po izvolitvi delegatov se bo sestalo volilno telo (izvoljeni delegati), ki bo izvolilo 30 članov v skupščino podružnice Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Kočevje, 4 člane pa za okrajno skupščino Zavoda za soc. zavarovanje Ljubljana.

Sedanje volitve v organe samoupravljanja v socialnem zavarovanju bodo že tretje. Da bodo volitve čim bolj izvedene, naj bi se zavzele vse sindikalne podružnice. Za delegate izberimo najboljše iz svoje srede, ljudi, ki bodo izbrali za člane v organe samoupravljanja socialnega zavarovanja razgledane ljudi in katerih delo bo uspešno pri tako pomembni ustanovi, kot je Zavod za socialno zavarovanje.

di z organizacijo strokovne službe in odkupa tržnih viškov.

Delavski svet zaradi precejšnjih problemov, ki jih imajo v podjetjih, niso več zaprti sami vase, ampak tesno sodelujejo z občino. Zastarelost obratov in hudo pomanjkanje stanovanj pa jim narečata premišljeno in skrbno uporabo razpoložljivih sredstev. Premalo pa delavski svetovi skrbijo za izobraževanje svojih članov.

V referatu je omenil tudi delo ostalih organizacij in društev, o čemer bomo v prihodnjih poročilih in naslednjih številkah našega lista.

Nadpovprečno pa je bila peštra in precej časa trajajoča razprava delegatov in gostov.

Rudolf Mohar je govoril o pomenu in uspehu, ki ga je dosegel naš list »Novice« ter o zdravstveni pro-

blematiki v občini. Poudaril je, da se mora tudi SZDL zavzeti, da se zgradi v Kočevju bolnišnica, kajti izdatki za zdravstveno zavarovanje so zaradi oddaljenosti do bolnišnice izredno visoki.

V razpravi so se oglašali delegati iz skoro vseh osnovnih organizacij in poročali o problemih in uspehih, ki jih je organizacija dosegla.

Podpredsednik OLO in član okrajnega odbora Janez Pirnat je nakazal glavne naloge, ki jih naj SZDL rešuje. Vse dobre predloge, ki jih volivci podajo na zborih, je treba pregledati, uresničiti vse, kar je le mogoče, predvsem pa v ljudeh iz ostalih krajev vzbuditi zanimanje za ureditev komunalnih naprav in povečanje dohodkov, za boljše življenje.

Predsednik ObLO Janez Rigler pa je govoril o družbenem planu in gradnjah v občini.

Na koncu konference so izvolili 35-članski občinski odbor SZDL in petčlanski nadzorni odbor. Me

Novoizvoljeni člani občinskega odbora SZDL Kočevje

Arko Ivan, Kočevje. Bobič Janez, upravnik KU Stari log. Drobniš Nada, učiteljica, Kočevje. Gole Franc, rudar, Kočevje. Gale Marija, učiteljica, Livold. Hegler Miro, električar, Rudnik. Južnič Tomo, kmet, Fara. Ječelnik Ivan, kmet, Podstene — Suhor. Karničnik Nace, računovodja, Kočevje. Komel Lojze, direktor, Kočevska Reka. Kovač Jože, logar, Oslinica. Mikulič Janez, logar, Gorenje. Mikš Boris, sekretar obč. komiteja ZKS, Kočevje. Mrhar Janez, kmet, tehnik, Kočevje. Galič Franc, profesor, Kočevje. Mikulič Karel, predsednik upr. odbora GPZ, Majerle Peter, kmet, Predgrad. Mesner Alojz, logar, Brezovica. Nagode Ančka, gospodinja, Kočevje. Orel Rudi, Kočevje. Pogorelec Pavel, delavec, Kočevje. Ožura Reza, učiteljica, Kočevje. Oherč Franc, rudar, Rudnik. Pirnat Andrej, gozdar, Kočevje. Pantar Mirko, logar, Mozelj. Rauh Lojze, uslužbenec, Kočevje. Rigler Janez, predsednik ObLO Kočevje. Rauh Mirko, učitelj, Laze — Predgrad. Solar Ivan, delavec, Kočevje. Švigelj Lado, upravnik goj. lovišča, Kočevje. Šubič Pavel, kmet, tehnik, Snežnik — Borovce. Šohar Peter, tajnik ObLO Kočevje. Vesel Ivan, uslužbenec, Kočevje. Zaje Franc, str. ključavničar, Kočevje. Zagar Marija, uslužbenka, Kočevje. — Nadzorni odbor: Arko Ivan, uslužbenec, Kočevje. Sovre Justina, upravnica ort. vrta, Rudnik. Kordiš Ivan, steklar, Kočevje. Hočvar Tone, matičar Kočevje, Znidaršič Jože, personalni referent KGP Kočevje.

Vloga socialnega zavarovanja postaja vedno bolj pomembna v socialistični družbi

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Na klimatsko oziroma kopalsko zdravljenje smo poslali 159 ljudi in smo izdali za 4306 oskrbnih dni 3.422.563 dinarjev. Za ortopedske pripomočke smo izdali 1.361.432 dinarjev, kar predstavlja v primerjavi z letom 1956 znižanje za 3%, čeprav se je število ortopedskih pripomočkov povečalo za 57,6%. Znižanje v izdatkih je zaradi nižje povprečne cene ortopedskega pripomočka. (N. pr.: v lanskem letu nismo naročili niti enega ortopedskega vozčka, ki je zelo drag). Izdatki za pogrebne in posmrtnine so se v primerjavi z letom 1956 znižali, znižali pa so se tudi izdatki za opremo otroka za 2%.

Posebno skrb naše socialistične skupnosti in socialnega zavarovanja predstavljajo zlasti nesreče pri delu. Saj je bilo samo v Kočevju zaradi nesreč pri delu izgubljenih 14.193 delovnih dni in je imela podružnica zaradi tega velike izdatke. Če bi k temu prištevati še ostalo (invalidnost ljudi, izguba na dohodku stb.), bi videli, da so posledice nesreč zelo občutne.

Podružnica v Kočevju je ta problem večkrat obravnavala. S svojimi samoupravnimi organi se je povezala in aktivno sodelovala s HTZ komisijami in varnostnimi tehnikami v podjetjih. To je pozitivno vplivalo na pristojne činitele v tem smislu, da smo v lanskem letu zaznamovali padec nesreč za 64 primerov.

Med nezgodniki je največ mlajših delavcev, saj je 66% vseh ponesrečenec do 30. leta starosti. Le-ti se čestokrat ne poslužujejo zaščitnih sredstev v zadostni meri. Pri analizi je ugotovljeno, da so se nezgode pripetile po večini v prvi, četrti in šesti uri v rednem delovnem času. Od poškodb je bilo največ vrezov in

vsekov na rokah in nogah, nato pa udarcev s predmeti, ki letijo in padajo. Največ nezgod odpadne na prsto rok (30%), stopala in noge 25,5%, tuji in oči 7,2% itd.

Gornje številke govorijo, da bo potrebno več razmišljanja, kako preprečevati nezgode v bodoče. V letu 1957 je bilo samo 78 primerov tujkov v oči. To ni zgolj nesrečen slučaj, kot govore v nekaterih podjetjih, pač pa je vzrok v tem, da se delavci ne poslužujejo zaščitnih očal.

Če primerjamo stanje nezgod s stanjem v letu 1956, lahko ugotovimo, katere podjetja so posvetila več skrbi varstvu ljudi pri delu. N. pr. pri Rudniku rjavega premoga je kljub temu, da je poraslo število zavarovancev, padlo število nezgod za 92 primerov. Prav tako so se zmanjšale nezgode v »Tekstilani« za 13, pri »Zidarju« za 60, v podjetju »Avto« pa za 9 primerov. Do čim so porasle pri KGP za 93, v »Ključavničarstvu« za 12 in pri »Elektro« za 4 primere.

Na območju podružnice v Kočevju je prejemalo otroški dodatek povprečno 2211 upravičencev za 4510 otrok. Povprečen dodatek na enega otroka je znašal 2.563 dinarjev.

Podružnica je ugotovila tudi preplačila, ki so nastala po krivdi

DELEGATA S VII. KONGRESA STA POROČALA

V četrtek, 22. maja, je pripravil občinski komitej ZKS Kočevje v šoškovem domu debatni večer o vtisih naših delegatov s VII. kongresa ZKJ in o odnevu kongresa v svetu.

Najprej je tov. Golob povedal nekaj misli o življenju in delu nedavno umrlega Djura Salaja. Pokojnikov spomin so vsi navzoči počastili z enominutnim molkom. Nato sta spregovorila delegata kočevske občine na sedmem kongresu ZKJ tovariša Repar in Grm. Kongres, ki je bil ena sama velika manifestacija enotnosti jugoslovanskih narodov, je na vsakogar napravil naravnost veličasten vtis. Obaudelezenca sta dejala, da je bilo na kongresu predelanega toliko materiala in rešenih toliko problemov, da bi jima bilo nemogoče povedati vsega v nekaj urah.

Sodražica se je za svoj praznik — 25. maj — odela v zastave. Praznovanje se je začelo že v soboto, 24. maja, ko je bila v domu Partizana lepo uspeša akademija. Ob tej priložnosti so razvili tudi nov prapor mladinske organizacije Sodražica.

25. maja dopoldne je bila slavnostna seja ObLO, katere so se udeležili tudi predstavniki množičnih organizacij, ljudska poslanca Matevž Hace in Matija Maležič, predstavnik GO ZB Slovenije Ivan Fajdiga, predsednik ObLO Lašče Alojz Pečnik, sekretar Obč. komiteja ZK Lašče Alojz Purkart, tajnik ObLO Ribnica Ivan Petrič in drugi gostje iz Ljubljane ter drugih krajev.

Na slavnostni seji je govoril predsednik ObLO Danilo Samsa. Poudaril je, da je bila Sodražica 25. maja 1942 prvič osvobodjena. Takrat se je poročila ljudska oblast in se razvijala pod najtežjimi okoliščinami do osvoboditve. Nadalje je govoril o žrtvah prebivalstva, ki je bilo enotno v boju proti okupatorju, Italijani so bombardirali Sodražico nad 30-krat in ji prizadejali ogromno škodo. Slodovi vojne so še danes vidni. Travnja gora je nudila drugi dom partizanom in beguncem iz Sodraške doline, ki so zaradi italijanskih represalij (11. maja 1942 so Italijani ustrelili prve talce iz te doline) trumoma bežali v varstvo Travnje gore.

zavarovancev zato, ker niso pravčasno javljali sprememb o premoženjskem stanju, sprememb o prenehanju šolanja otrok itd. Ta preplačila znašajo 2 in pol milijona dinarjev in jih bodo morali le vrniti.

V lanskem letu je bilo vloženih 551 vlog za priznanje pokojnine in delovne dobe. V zvezi s tem je bilo zaslišanih 1323 prič. Težave pri priznavanju delovne dobe so bile zlasti v tem, da prizadeti dovolj jasno ne navajajo poedinih zaposlitev. Pogosti pa so bili tudi primeri, ko so hoteli nekateri dokazati delovno dobo za čas, ko niso bili nikjer zaposleni. Razumljivo je, da je to oteževalo hitro reševanje teh zadev.

Rudolf Mohar

1. junij - praznik Poljanske doline

Kakor vsako leto se tudi letos v Poljanski dolini pripravljajo na krajevni praznik, ki ga slavijo vsako leto na dan 1. junija. Tega dne je bil pred 16 leti uspešen partizanski napad na italijansko fašisto postojanko v Starem trgu ob Kolpi. Pred napadom so bile po vsej Poljanski dolini razmeščene partizanske edince. Ze zgodaj zjutraj

kurzije. Ogleđ tovarne »Iskra« in »Tiskanine« v Kranju, »Volente« in »Obrtnika« v Ljubljani je poleg prirodnih lepot zapustil nepozabne vtise, saj so se v teh podjetjih marsikaj naučili.

Takih in podobnih ekskurzij si želijo še več. Upravi šole in podjetij pa se za njihov trud lepo zahvaljujejo.

Mladost med pomladnim cvetjem

V SODRAŽICI SO PRAZNOVALI

Tovariš Samsa je govoril tudi o velikem napredku gospodarstva v občini Sodražica v letih po osvoboditvi, kar je plod skupnega dela vseh delovnih ljudi te občine.

Ljudski poslanec tovariš Hace je v pozdravnem govoru med drugim dejal, da je občina Sodražica ena od tistih občin, kjer je prebivalstvo v NOV tako monolitno sodelovalo na strani osvobodilne vojske. Spominja se, to je bilo leta 1942, da so ljudje kmalu po končanem bombardiranju govorili o novi in še lepši Sodražici. Vsem prebivalcem občine je čestital k prazniku in jim zaželel še veliko uspehov. Čestitkam so se pridružili tudi predstavniki ObLO Ribnica, predsednik ObLO Lašče, član Izvršnega sveta LRS in ljudski poslanec Matija Maležič, predstavnik GO ZB Slovenije Ivan Fajdiga in občinski odbornik Skulj.

Ob 10.30 uri se je zbralo pred domom Partizana veliko ljudi, ki

so odšli v sprevedu na pokopališče. Na čelu spreveda so šli pionirji, za njimi gasilska godba, nato pa so se razvrstili venci, zastave, gasilci in veliko število ljudi. Na pokopališču je pred spomenikom padlih borcev godba zaigrala žalostinko, potem pa je predstavnik krajevne organizacije ZB Sodražica govoril o žrtvah, ki so padle v NOB. Nato je zapel pionirski pevski zbor, vrstile so se deklamacije, moški pevski zbor je zapel dve pesmi, na kraju žalne komemoracije pa je spet igrala gasilska godba. Med žalno slovesnostjo je vod mladincev predvojaške vzgoje izstrelil v počastitev padlih borcev častno salvo.

Popoldne ob 16. uri in zvečer ob 20. uri je bila v domu Partizana predstava Mestnega gledališča iz Ljubljane; uspešno so prikazali komedijo »Babilonski stolpi«.

Proslava občinskega praznika v Sodražici je pokazala, da so tradicije narodnoosvobodilne vojne v tem kraju še vedno žive. —žem

PO SVETU

Od Francije pa do Japonske odnosno Koreje se vleče dolga črta preko nemirnih območij. Medtem ko se francoska vlada drži samo še po naključju ter v Alžiru in Tunisu divjajo boji, so se razširili nemiri tudi na Libanon, Jemen in Oman na Arabskem polotoku ter se nadaljujejo na indonezijskih otokih, kjer je prav te dni vlada podvela proti upornikom odločne vojaške akcije, ki dajo upati, da bo zarota proti mladi indonezijski republiki kmalu končana.

Libanonska vlada je prosila Varnostni svet, naj posreduje proti Združenim arabskim republikam, češ da se ta vmešava v notranje življenje Libanona in da je vstaja proti vladi bila pripravljena od zunaj. Ves roverni del dežele je namreč še vedno v rokah upornikov, do krvavih neredov pa je prišlo tudi na jugu dežele. Vlada skuša obdržati svoj položaj z ostrimi represalijami. Šesta ameriška flota je zaplula v vode vzhodnega Sredozemlja in križari 150 km od libanonskih obal. Te dni pa so v vzhodno Sredozemlje poslali Angleži še 4 svoje rušilce, da okrepijo svoje pomorske sile v tem delu sveta.

Medtem ko gre francoski vladi vedno slabše, saj ji zadnje dni odreka pokorščino tudi njena mornarica na Sredozemskem morju, pa je prišlo na vzhodnem delu Arabskega polotoka v Omanu do zelo hudih borb z angleškimi kolonialnimi četami, v katerih so se izgubile 90 mrti. Berbe pa se še vedno nadaljujejo.

Nemci so prešli v Egiptu v veliko gospodarsko ofenzivo z željo, da bi od tod izrili francoski, italijanski in britanski kapital. J. Egipčani so se dogovorili, da jim bodo posodili 100 milij. dolarjev in da jim bodo za ta denar zgradili veliko ladjedelnico in 11 tovarn. Mednarodni gospodarski krogi menijo, da je Nemcem uspelo, zasidrati se na Bliznjem Vzhodu.

Tisk in radio vzhodnih dežel posvečata v zadnjem času veliko prostora programu Zveze komunistov ter naši notranji in zunanji politiki. V teh člankih nas napadajo in blatijo na najrazličnejše načine in celo pretijo, da bi med nami in drugimi vzhodnimi deželami lahko prišlo celo do težav v meddržavnih stikih. Na sovjetsko zahtevo je bilo že odloženo zasedanje jugoslovansko-sovjetske trgovske komisije, odpovedana pa so bila tudi nekatera športna srečanja. V Bolgariji so nas začeli dolžiti, da želimo priključiti del njihovega državnega ozemlja, na Kijatskem pa so celo začeli objavljati serijo knjig, v katerih so zbrani protijugoslovanski članki. Za vso to gonjo je značilno, da v teh deželah svoje javnosti ne seznanjajo z našimi stališči niti z našimi odgovori na njihovo pisanje in cela gonja ni prav nič drugačna, kakor je bila leta 1948. Gre za to, da se odpovemo svoji samostojnosti in da priznamo njihovo nadrejenost. Tega pa nismo sprejeli niti 1948. leta, ko smo bili v mnogo težjem položaju, kakor smo danes.

Preteklo nedeljo so bile v Italiji volitve v italijanski parlament. Zmagala je demokratska stranka, število glasov pa sta povečali tudi socialistična in komunistična stranka. Zadnja je dobila več kakor petino vseh glasov. Parlament se bo sestel 12. junija.

Zunanjepolitični komentar

VEDNO NIZJE

Odkar je 12. maja prišlo v Alžiru do vojaškega udara in osvojenosti odbora narodne rešitve, zadnje dni pa se do vzpostavljanja tročlanskega direktorija kot vrhovnega vodstva v uporniškem Alžiru, grede stvari v Franciji vedno na slabše. Generali in francoski naseljenec v Alžiru zahtevajo imenovanje generala De Gaulleja za predsednika franc. vlade.

De Gaulle je bil do leta 1940 eden od mnogih nepoznatih francoskih generalov. Ko je v juniju istega leta Francija kapitulirala pred Hitlerjem, se je De Gaulle uprl kapitulaciji in stopil na čelo »svobodne Francije«. Leta 1944 je zmoglastveno vkorakal v osvobojeni Pariz.

Po vojni je hotel general De Gaulle ostati prva oseba Francije, vendar je leta 1946 moral zapustiti vladu. Zatem se je umaknil iz političnega in javnega življenja na svoje posestvo v bližini Pariza.

V preteklih letih je zaradi notranje politične razbitosti v Franciji in zaradi nestalnih vlad bilo večkrat čuti glasove, da je ta general edini, ki lahko očuva francoski imperij in veličino Francije. Čeprav je bil takoj po vojni predstavnik desnice, je imel in še ima pravzaprav med vsemi francoskimi strankami, razen med komunisti, svoje pristaje. V Franciji so celo mnogi smatrali, da je general spremenil nekatera svoja stališča in da se je v nekaterih vprašanih približal stališčem leve. Se marca letos je tuniški tisk pisal, da je general De Gaulle edini v vsej Franciji, ki lahko francosko politiko uredi tako, da bo brez škode za Francijo.

Uporniki v Alžiru, mislimo uporne francoske generale, zahtevajo, da pride ta general na oblast v Franciji. Novinarjem je na veliki konferenci izjavil, kot smo to že poročali, da je pripravljen prevzeti v Franciji oblast.

Zadnje dni je prišlo do upora tudi na francoskem otoku Korziki, kamor so z vojaškimi letali prepeljali uporne pobornike, ki so prevzeli oblast. General De Gaulle ni obsodil rušenja zakonite oblasti na tem otoku, to pa pomeni, da se strinja z izjavo upornega generala Salana, ki je izjavil, da bodo njegove čete kmalu korakale po pariških ulicah. Torej ne gre le za spor okrog vprašanja, kako urediti alžirski problem, da ne bi bila Francija preveč oškodovana, ampak gre dejansko za prevzem oblasti v celotni Franciji.

Uporniki generali so v Alžiru objavili resolucijo, ki je v prvem trenutku izgledala tako, kakor da želijo generali urediti alžirski problem sporazumno z Alžirski. Zadnje dni pa so vedno pogostejši napadi na tuniško ozemlje, bombardiranja enega od obmejnih tuniških mestec in zbiranje francoskih čet na alžirsko-tuniški meji, vendar le pokazali, da imajo uporni generali namen s silo urediti severno-afriške francoske probleme. Tunis je zaradi tega poslal čete na mejo, obkrožil vse francoske garnizone v svoji deželi z močnimi vojaškimi enotami in prosil Veliko Britanijo in Združene države za orožje.

Francoska vlada je neodločna, ker se ne more zanesti na svoje oborožene sile. Po vsej Franciji ustanovljajo posebne odbore, ki so zlasti številni v severni Franciji.

B. Mikoš

Njihov cilj: Električno v zadnjo vas!

Dejavnost podjetja »Elektro« Kočevje se razteza na območju bivšega okraja Kočevje ter deloma tudi na drugi strani Kolpe, na hrvaški strani in Starem trgu. »Elektro« Kočevje deluje kot samostojno podjetje že četrta leta in je doseglo v tem času velike uspehe.

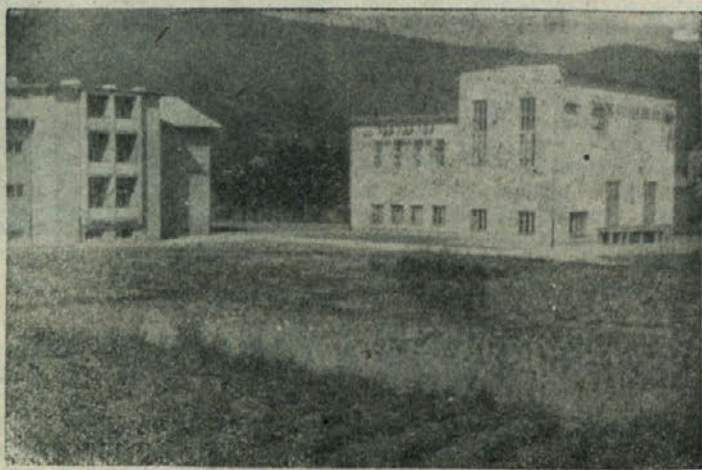
Ko smo se mudili na upravi podjetja, smo se najprej zanimali za novi delavski svet. Zvedeli smo, da šteje novi DS 15 članov, upravniki odbor, ki je tudi že izvoljen, pa 5 članov. Predsednik DS je Peter Maležič, predsednik UO pa Jože Ponikvar.

Za rast podjetja, ki je v začetku šlo trideset ljudi, danes pa zaposluje okoli 80 ljudi, imajo precejšnje zasluge tudi organi delavskega samoupravljanja.

V obdobju od leta 1954 do konca leta 1957 je podjetje zaznamovalo na vseh področjih velik uspeh. V tem času je bilo zgrajeno 55 km

kraji. Nadaljevali bodo z izboljšavo obstoječih električnih naprav, predvsem pa z izboljšanjem električne napetosti v Kočevju na Roški cesti, v Rožni ulici ter Šalka vasi in Zeljnah.

Nadalje je v načrtu rekonstrukcija celotnega električnega omrežja v Dobrepolski dolini, Ponikvar, Zlebiču in okoliških vaseh, Hrovači in Goriči vasi v Ribniški dolini ter v Vasi in Fari. Tu bodo priključili električno omrežje na transformatorsko postajo v Slavskem laz, sedaj pa prejemajo ti kraji elektriko iz trafa-postaje z Broda na Kolpi. Z ureditvijo teh del se bo stanje z elektriko v omenjenih krajih mnogo izboljšalo. Naj še omenimo, da bodo izboljšave v elektriki tudi v Predgradu. Za omenjena dela bo »Elektro« investiral okoli 60.000.000 din lastnih sredstev. Dela bodo potekala v etapah in zato ne bo mogoče urediti vseh potrebnih del v enem letu.

Razdelilna transformatorska postaja v Kočevju

daljinovodov električnega omrežja visoke napetosti, električnega omrežja nizke napetosti pa 123 km, zgrajeno 19 transformatorskih postaj, elektriko pa je dobilo 137 vasi. V tem času je bila tudi zgrajena nova razdelilna transformatorska postaja v Kočevju, ki ima 35/10 kV z močjo 2500 kVA. Letos bodo jakost povečali še za 2000 kVA. Nova postaja sicer še ni popolnoma opremljena, je pa kljub temu mnogo pripomogla k izboljšanju pogojskih prilik v visokonapetostnem omrežju ter omogočila nadaljnjo elektrifikacijo in povečanje porabe električne energije na našem območju.

Od leta 1954 je bil dosežen velik porast porabe električne energije in sicer v malodjumu (gospodinjstvo itd.) za 115 %, v veleodjumu (industrija) pa za 70 %. Povečanje porabe električne energije je gre predvsem na račun vedno večjega števila gospodinskih aparatov (kuhalnikov, likalnikov itd.), delno pa novih priključkov na novo elektrificiranih krajih.

Podjetje se trudi, da bi preskrbo elektrike odjemalcem stalno izboljševalo. Vedno hitrejši industrijski razvoj in večje potrebe po elektriki na podeželju zahtevajo tudi na težave, kako zadovoljivo ustreči vsem potrebam. Tu ne smemo prezreti važnega činitelja — denar, ki večkrat zavre ali pospeši delo.

Poznamo smo se, kakšne načrte imajo v tem letu pri nadaljnji elektrifikaciji naših krajev. Zvedeli smo, da bodo letos pričeli z deli pri elektrifikaciji Starega loga, v Čepljah in okoliških vaseh, v Starem in Novem kotu pri Dragi, v nekaterih vaseh ob Kolpi, v Jesenovem vrtu in Drežniku pri Banja loki ter nekaterih drugih

iz vsega, kar smo navedli o delu podjetja »Elektro« Kočevje v času njegovega delovanja, lahko napravimo zaključek, da je opravilo svoj obostoj in opravilo veliko delo. Tudi za naprej bodo posvetili vso skrb strokovni izobrazbi vseh zaposlenih v podjetju, saj je od dobrega in strokovno usposobljenega kadra odvisen nadaljnji uspeh podjetja.

-žem

V Laščah lesno - predelovalna industrija

Bilo je na eni izmed sej Občinskega ljudskega odbora Lašče. Bilo je zelo živahno. Našim bralcem bomo posredovali del razprave s seje, ko so razpravljali o industriji in drugih problemih laške občine.

Predsednik A. P.: Plan izdatkov se bo letos v občinskem proračunu povečal za okrog 14.000.000 din. To povečanje bo krito s tem, ker bodo letos odvajati prometni davek od lesa odstojstno obični.

Odbornik R. Z.: Kako bo z industrijo v naši občini? Les se izvažal izven naše občine v predelavo. Ali ne bi bilo bolj gospodarsko, če bi ta les predelali sami v naši občini?

Predsednik A. P.: V kratkem bo odšla delegacija prav zaradi tega vprašanja k odgovornim republikanskim organom, da bi nam pomagali pri ustanovitvi lesno-predelovalne industrije pri nas.

Odbornik F. P.: Načrti za žago v Robu stanejo okrog 400.000 din. Ta znesek naj bi poravnala občina iz investicijskih sredstev.

Predsednik A. P.: Kmetijska žagarna Rob naj bi dobila novega upravnika in sicer takega, ki bo imel trdo roko.

Odbornik J. A.: Mnenja sem, da

Nadaljevanje intervjuja, ki ga je imel naš sodelavec z načelnikom tajništva za gospodarstvo pri ObLO Kočevje Edijem Štefanom.

Povejte nam nekaj o razvoju obrti v socialističnem in privatnem sektorju ter kakšno pomoč bo pri tem nudil ObLO?

Na območju občine Kočevje obrtujete 15 socialističnih obrtnikov, ki zaposlujejo 397 delavcev. Med največje obrtne obrate štejemo »Ključavničarstvo« Kočevje, ki se je razvilo iz skromne delavnice v velik, dobro organiziran obrtni obrat, katerega pomembnost se vidi v vrednosti proizvodnje, ki bo znašala letos 220.000.000 din. To podjetje ustvarja kader za bodoča podjetja, ki se bodo v perspektivi še ustanovljala. Socialističnim obrtnim obratom nudi občinski ljudski odbor pomoč v kreditih za povečani obseg proizvodnje in za nabavo osnovnih sredstev. V letošnjem letu so že dobila, odnosno bodo še dobila to pomoč naslednja podjetja: »Ključavničarstvo« Kočevje, »Žensko krojaštvo« Kočevje, »Tapetništvo in sedlarstvo« Kočevje, obrtno podjetje »Mizar« Kočevje, »Pe-karna« za nabavo nove peči in »Steklarstvo« Kočevje. Poleg dodelitve kreditov pa nudi ObLO Kočevje podjetjem pomoč tudi v dodelitvah novih in večjih lokalov. Meseca julija se bo preselilo v nove prostore »Žensko krojaštvo« Kočevje, podjetje »Tapetništvo in sedlarstvo« Kočevje pa so dodelili nove prostore za delavnico. V Osilnici nameravajo urediti delavnico, ki bo obratovala kot podjetje »Mizar« Kočevje, ravno tako tudi obrat istega podjetja v Predgradu. Perspektiva razvoja socialističnih obratov pa je naslednja:

a) Povečanje kapacitet obstoječih obrtnih obratov, predvsem podjetja »Ključavničarstvo«, »Mizar«, »Tapetništvo in sedlarstvo« itd.

b) Ustanavljanje novih obrtnih obratov, ki bi proizvajali predmete široke potrošnje, in obratov, ki bi vršili razne usluge poedincem in ustanovam. Nameravajo ustanoviti novo obrtno podjetje za popravilo radioaparatur in električnih inštalacij.

Z razvojem kemične tovarne bo

do sporedno ustanovili razne delavnice, ki bodo proizvajale predmete iz mas, katere proizvaja imenovana tovarna.

Poleg socialističnih obrtnih obratov je v naši občini 109 privatnih obrtnikov. Tudi za ta sektor obrti bo moral ObLO voditi računa o razširitvi, kajti tudi ta oblika obrti je dopolnilo potreb potrošnikov. Glavna hiba tega sektorja obrti je, da ima premalo vajencev, ki bi lahko kasneje postali nosilci obrti. Število privatnih obrtnikov je za trenutne potrebe premajhno in to v stroki krojaštva, mizarstva, ključavničarstva, radiomehanike, urarstva in sedlarstva.

Pri izdaji obrtnih dovoljenj v letu 1957 je naraslo število privatnih obrtnih obratov za 14, kar dokazuje, da se tudi ta sektor obrti povečuje. Svet za gospodarstvo vloži ne prošnje za izdajo dovoljenj takoj rešuje in takoj izda zaproseno dovoljenje. Pomoč ObLO temu sektorju obrti je predvsem v tem, da po pravilno obdaveni tisti obrtni

ki, ki so pričeli z delom šele lanske leto ali letos. Odmerjajo jim nižje davke, upoštevajoč, da sicer raje nabavijo potrebna osnovna sredstva. Mnenja sem, da bo v bodoče treba imeti več kontakta s tem sektorjem obrti, zato bo morala komisija za obrt pri Občinskem ljudskem odboru in pododbor obrtne zbornice imeti z obrtniki več sestankov, na katerih bi reševali tekoče zadeve.

Zanima nas, kako je z reorganizacijo oziroma združitvijo trgovskih podjetij v dve večji trgovski podjetji, ki bi združevali vsa trgovska podjetja in trgovine?

Kot je znano, so pred letom 1951 obstajala le večja trgovska podjetja in industrijske prodajalne. Ta oblika trgovine je bila ob prehodu dirigirane trgovine v prosto trgovanje zavora v razvoju te gospodarske panoge. Nastala je potreba po novi obliki trgovine, katere bi pod novimi pogoji hitreje in ceneje postregla potrošnika. Tako se je v letu 1951 pričela reorganizacija trgovin na ta način, da so se velika trgovska podjetja razdelila v več manjših trg. podjetij, ki so imela po tej reorganizaciji od 5 do

15 prodajalen. S to reorganizacijo so dosegli to, da je na območju enega kraja — mesta poslovalo več podjetij, kar je dalo nov polet v trgovini, predvsem pa je postala očitna konkurenca med novimi podjetji. Tudi v Kočevju je bila slika reorganizacije, vendar je šla ta preveč v skrajnost, kajti vsaka prodajalna je postala samostojno podjetje. Ker tako razdrobljenost v trgovini ni v skladu s predpisi o trgovanju, je občinski ljudski odbor sprejel sklep, da svet za gospodarstvo do prve seje izdela predlog združitve trgovin v Kočevju. Trenutni predlog, ki ga je izdelala komisija za blagovni promet, o čemer bosta razpravljala te dni svet za gospodarstvo in oba zbora Občinskega ljudskega odbora Kočevje, je pa naslednji:

1. Vse dosedanje prodajalne, po številu 17, ki so bile sedaj samostojna podjetja, naj se združijo v dve večji podjetji, od katerih lahko oba poslujeta kot grosist in detajlist.

2. Ti dve podjetji bi bili mešani, tako da bi trgovali s prehrabnim in industrijskim blagom.

Namen te reorganizacije:

a) Ker je v nekaterih sedanjih trgovskih podjetjih v Kočevju zaposlenih 2—10 nameščenec, tako podjetja nimajo organa družbenega upravljanja, torej so nekatere trgovine brez delavskih svetov. Z ustanovitvijo dveh podjetij bo prišlo do resničnega družbenega upravljanja v trgovini.

b) Skladi trgovin se bodo na ta način koncentrirali in se smotno uporabljali za napredek trgovine.

c) Skladiščni prostori bodo bolj izkoriščeni.

d) Organizacija nabave blaga bo hitrejša in cenejša.

Kot glavni moment združitve pa je v tem, da se v trgovini uvede delavsko upravljanje in večja kontrola, ki jo bo opravljal organ samoupravljanja v trgovini in to, da se blago poceni, zaradi česar bo imel korist potrošnik, ki je najbolj prizadet na delu trgovin.

Pri združitvi trgovin v Kočevju ne gre za star način oz. sistem, dirigiranje trgovin iz enega centra, pač pa obratno. Vse dosedanje prodajalne, ki sedaj poslujejo kot podjetja, se bodo združile v dve večji podjetji. S pogodbo, ki jo bo potrdil občinski ljudski odbor, bodo vsa dosedanja podjetja (bodoče prodajalne) zadržale samostojnost, ki bo v tem, da blago lahko naročajo tudi poslovalnice same, kjerkoli blago lahko ceneje nabavijo. Poslovodja oziroma kolektiv prodajalne bo še naprej sam določal cene blaga tako, da bo s tem podala garancija za konkurenco med posameznimi prodajalnami enega ali drugega podjetja. Končno je treba omeniti še to, da je tako razdrobljena trgovina le v Kočevju, v vseh drugih krajih v Sloveniji in drugod se je združitve izvršila že prej. Predlagana oblika trgovine v Kočevju bi bil le napredek v trgovanju in v korist potrošniku in kolektivom.

Zakaj onstran Kolpe drugače?

Kmetijske zadruge v obrobni predelih hrvaške meje, tako v Dragi, Osilnici, Banja loki, Predgradu, so že dalj časa v neugodnem položaju. Sosednje zadruge na Hrvaškem, med njimi v Čabru, Brodu in Skradu, odkupujejo les, ki jim ga plačujejo precej višje, kot predvideva uredba o prometu z lesom.

Za mnoge zadruge pomeni trgovina z lesom lep vir dohodkov, ki krijejo pasivne dejavnosti pri zadruzi. Zato je razumljivo, da za drugam ne more biti vseeno, kam odhaja les iz njihovega območja. Z lesom odhajajo tudi dohodki, ki bi jih imela združena in občina. Zato zadeva to vprašanje tako zadruge kot občine, iz čigar območja so taki primeri.

Praviloma mora iti vsa lesna trgovina preko kmetijskih zadrug, te pa so dolžne, da prodajo les Poslovnih zvez in sicer tisti, na čigar območju so zadruge. V našem primeru gre torej za Poslovno zvezo Kočevje. Tu ne gre za nikak monopol Poslovnih zvez, ampak samo za uveljavitev cen v lesu, da se ne bi dvigale v nedogled. Tako poslovanje z lesom ima tudi zakonsko podlago, obleženo v Urad. listu LRS št. 5/58.

Ureditev delavnic pri »Smreki«

Pred dnevi se je sestel novoizvoljeni delavski svet podjetja »Smreka« v Loškem potoku na prvi seji. Sejo je vodil najstarejši član DS, nato pa so izvolili novega predsednika DS Antona Cara, Delavski svet šteje 17 članov.

Na seji so govorili o bodočem delu DS. Med drugim so razpravljali o ureditvi delavnic, nabavi strojev in razširitvi podjetja, da bodo lahko zaposlili spet nekaj nove delovne sile. Vse to pa je seveda združeno s finančnim vprašanjem.

Delavski svet je iz svoje srede

izvolil nov 7-članski upravniki odbor podjetja. Izvoljene so bile tudi tri komisije: higiensko-tehnična, disciplinska in komisija za sprejem in odpuščanje delavcev.

Računovodja podjetja je član DS seznanjen s finančnim stanjem podjetja. Poudaril je, da bo imelo podjetje zaradi ukinitve pravice do odkupa lesa znatno manjši dohodek, zato bo treba izgubo tega dohodka nadoknaditi v proizvodnji.

Kolektiv »Smreka« prikaže od svojih predstavnikov v DS in UO, da bodo pravilno vodili podjetje.

-žem

Peter Šobar: Po Kočevski pred dvajsetimi leti

(Nadaljevanje in konec)

Šeškova teza o tem vprašanju je bila: postaviti zdravo jedro naprednih sil naroda, ki niso umazane iz preteklega političnega življenja in v katere bodo imeli ljudje zaupanje. V tem svojem načelnem stališču je vztrajal ves čas. V njem sem spoznal odločnega revolucionarja, ki se dosledno bori za načela KPJ in delavskega razreda. V poznejši borbi sem velikokrat študiral besede, ki jih je tedaj govoril Šeško in videl, kako prav je imel, ker je našo težko borbo s fašizmom že tedaj predvideval. V tistih zamotanih časih je bilo težko spoznati, kdo je pravi borec za pravice naroda. Buržuazni tisk, propaganda, kler v vseh cerkvah, delodajalci, nacionalisti, peta kolona, štiri delavske organizacije vsaka po svoje, JNS, JRZ, vsi so se šteli za borce naroda, kateremu bodo vsak po svojem programu rešili vsa pereča vprašanja, ki se trla ljudj v njihovem vsakdanjem življenju. KPJ je bila v ilegali. Njena tiskana beseda se je težko dobila, v kolikor pa je mogla priti med ljudi, je bila kot luč v temni tlanjega političnega stanja v državi. Ziva beseda pa je bila moralna moč, ki je človeka navdušila in mu odkrila vsa tista zamotana vprašanja,

ki si jih človek v kaosu in slepi ulici ni mogel razložiti.

Zato sem bil za Šeškove teze in načela že takoj pri prvem srečanju z njim navdušen. Šeško ni govoril, da so to načela KPJ, to sem čutil sam, ne da bi mi kdo povedal.

»Kako je s tvojo službo?« je vprašal Stanko Šeška.

»Prošnja je že več kot tri mesece na okrajnem načelstvu, pa ne dobim nobenega odgovora. Ne bodo me namestili,« je dejal Šeško. Njegov glas je bil tih, ko je govoril. Zrl je proti Rogu, zdelo se mi je, da gleda nekam daleč v našo bodočnost.

Vidim, če bi malo popustil in bi še mi pritisnili, bi te sprejeli,« mu je dejal Stanko.

»Hvala lepa,« je odgovoril Šeško.

»Svojega prepričanja in načel ne prodajam.«

Tak je bil Šeško, odločen in pošten, da ga je človek moral vzljubiti kot borce, res pravega borca za pravice delovnih ljudi. Gledal je v duhu težke prihodnje dni in da bo kmalu prišla tudi svoboda, pravica in oblast v roke delovnih ljudi.

»Kako bo pa s kočevskimi Nemci, kam bodo šli?« je vprašal dalje Stanko.

»V fašizem, oziroma z JRZ,« je

odgovoril Šeško.

N se zmotil. Vsi kočevski Nemci so tedaj volili JRZ, ki je prodala Jugoslavijo fašizmu.

KPJ je v kočevskem okraju tedaj kandidirala za poslanca Tomšiča iz Stop pri Velikih Laščah, za njegovega namestnika pa Rudija Podlogarja iz Koprivnika. Pri volitvah leta 1938 je bilo tako postavljeno zdravo jedro naprednih ljudskih sil, okrog katerega se je pozneje zbralo vse, kar je bilo zdravega, v borbi proti fašizmu in domači reakciji.

Ljudske množice, zbrane pod vodstvom KPJ, so v času NOB očistile našo kočevsko zemljo vseh fašistov in domačih izdajalcev. Sedaj je ta zemlja svobodna, njen sad pa v rokah naših delovnih ljudi.

Ko hodim sedaj po naši svobodni kočevski zemlji od Smuke do Trave in od Nemške loke do Grčaric, se spominam tistih težkih časov pred in med vojno in si mislim:

»Vsi skupaj, kar nas je starejših, ki smo to doživljali, se premalo spominjamo tistih težkih dni, ko je bila borba za življenjski obstoj človeka tako težka. Danes se sami včasih kritiziramo in prav je, da kritiziramo napake, priznati pa moramo, da je danes življenje lepo, da svobodno obravnavamo naše gospodarstvo, pogoje življenja in naša kulturna vprašanja. Nimamo še vsega v izobilju, še veliko moramo napraviti, osnovne pogoje življenja ima pa sleherni izmed nas.«

Športne prireditve za Dan mladosti v Kočevju

Za Dan mladosti so bile poleg ostalih prireditev tudi športne prireditve, ki so privabile na stadion TVD Partizan ogromno mladine in ostalega občinstva, predvsem starejših. Mladina je na tekmah sodelovala ali pa živahno vzdolževala so-tovariše v viteški borbi.

Ze v petek je sodeloval TVD Partizan Kočevje v skupni proslavi v šoškovskem domu z akademskimi točkami svojih oddelkov.

V soboto popoldne so bile tekme cicibanov in pionirjev s skiro in malimi kolesi. Udeležba je bila zelo velika. Tekmovalo je nad 64 deklet in dekčev od 6.—10. leta. Izšli so bili naslednji:

Dečki: skiro »Robot«, cicibani: 1. Vovk Borut, skiro »Robot«, ml. pionirji: 1. Hókse Ivan, skiro »Robot«, st. pionirji: 1. Pšenica Jože, skiro leseni, pionirji: 1. Devjak Srečko.

Deklice — skiro leseni, pionirke: 1. Vukan Vida.

Kolesa mala — dečki ml. pionirji: 1. Strle Branko, st. pionirji: 1. Putrih Mišo.

Deklice — pionirke: 1. Čuk Metka, Kolesa velika — ml. pionirji: 1. Hribar Mitja, st. pionirji: 1. Peter Kranjc.

dekllice — pionirke: 1. Kalč Tajana.

V nedeljo zjutraj se je pričel ob izredno lepem vremenu turnir v perjanici (Bajdnfnton) med TVD Partizan Kočevje in Olimpijo Ljubljana. Končni izid je bil pri moških 8:1 v korist Olimpije, pri ženskah pa 1:4 v korist Partizana. Tudi v dvojicah so zmagovali pri moških gostje, pri ženskah pa domačinke, kjer se je ponovno izkazala Smole Vlada. Skupno je nastopilo 21 moških in 8 žensk. Zanimanje za to tekmo je bilo veliko.

Istovčasno je na stadionu nastopilo 269 pionirjev, 150 moških in 119 žensk, v atletskem troboju. Tudi tu so se razvile kar ogorčene bor-

be za boljša mesta, posebno v tekih in skokih v daljino.

Uspehi — dekllice, ml. pionirke: 1. Gradšar Marica 82 točk, 2. Vodušek Darja 68 točk, 3. Špiletič Nada 63 točk; st. pionirke: 1. Koleta Anica 145 točk, 2. Bokauč Mirica 135 točk, 3. Pintar Gabriela 114 točk.

Dečki, ml. pionirji: 1. Luzar Rajko 94 točk, 2. Brdajs Egon 85 točk, 3. Slekovec Ivan 84 točk; st. pionirji: 1. Bricelj Drago 180 točk, 2. Serce Franc 148 točk, 3. Krašovec Stanko 147 točk.

Zmagovalci so takoj prejeli spominske diplome za uspehe na tekmah za Dan mladosti.

Po pionirskem tekmovanju je nastopilo nekaj starejših atletov, ker ni bilo kompletnega moštva doma. Nekateri so nastopili v Ljubljani na velikem atletskem mitingu in bomo o njihovih uspehih poročali posebej.

Doma je bilo doseženih nekaj prav dobrih rezultatov. Adamci Tone je skočil s palico 3,71 m, Kenik Franjo je skočil 6,12 m v daljino, v teku na 100 m je dosegel 11,7 sek., kopje pa je vrgel 41,78 m. Tudi mladi Dušan Dežman je izboljšal svoj čas v teku na 100 m. Progo je pretekel v 11,9 sek., v metu kopja pa je dosegel znamko 40,21 m. Bregar Janez je pretekel 1500 m dolgo progo v 4:27,2 min., Vesel Franc pa v 4:29,1 min. Tudi ostali tekmovalci so dosegli povprečno svoje znamke.

Popoldne je bil nogometni turnir pionirskih moštev TVD Partizan A in B ter NK Rudar A in B. Posebno je treba omeniti žilavost in borbenost obeh B-moštev, medtem ko A-moštev Partizana ni pokazalo svoje običajne igre. V finalu je zmagala enajstletica pionirčkov NK Rudar Kočevje z 1:0 in si tako osvojila pokal.

Najboljši posamezniki so bili Levstek Franc in Pšenica Alojz z 38 točkami in Kužnik Marjan s 37 točkami; vsi drugi pa so se uvrstili z malimi razlikami v točkah na ostala mesta. Ocenjevali so tudi razredne prvake in ti so (v oklepaju število doseženih točk): I. a Kovačič S. (20), I. b Fine T. (28), I. c Kužnik S. (27), I. a Torkar M. (25), I. c Košir J. (23), II. a Kužnik M. (37), II. b Mohar A. (30), II. c Levstek F. (38), III. a Korosec S. (36) in III. b Pšenica A. (38).

Moški — ekipno višji razredi (tekmovalo 53): 1. mesto VII. razred 5895 točk, 2. mesto VI. razred 5559 točk, 3. mesto V. a razred 4778 točk.

Prvaki posameznih športnih panog so:

Skok v daljino: 1. Dežman Dušan VI. 5,41 m, 2. Majerle Miha

V. a 5,11 m, 3. Pavlovič Vinko VI. 4,98 m.

Skok v višino: 1. König Franjo VIII. 150 cm, 2. Bavdek Milan VII. 150 cm, 3. Slivar Ivan V. b 150 cm.

Met krogla (5 kg): 1. Škerelj N. VII. 11,45 m, 2. Kmet H. VII. 11,07 m, 3. Bavdek M. VII. 10,83 m.

Tek na 100 m: 1. Dežman Dušan VI. 12,1 sek., 2. Majerle Miha IV. a 12,3 sek., 3. Bregar Božo VII. 12,8 sek.

Tek na 1000 m: 1. Mavrin Peter VII. 2:53,3 min., 2. Bregar Božo VII. 2:54,8 min., 3. Radanovič A. V. a 2:59,6 min.

Ženske — ekipno nižji razredi (nastopilo 142): 1. mesto I. c razred 249,5 točk, 2. mesto II. b razred 249 točk, 3. mesto II. c razred 247,5 točk.

Kot posameznice so se uvrstile: 1. mesto Orazem Marinka I. c razred 39,5 točk, 2. mesto Koleta Anica, II. c razred, 37 točk, 3. mesto Fabijan Melita, I. c razred, 36 točk.

Vse druge pa so se uvrstile na ostala mesta, pa tudi tukaj z zelo majhno razliko v točkah.

Ženske, ekipno višji razredi (nastopilo 50): 1. mesto V. a razred 239 točk, 2. mesto VI. razred 213 točk, 3. mesto VII. razred 208,5 točk.

Kot posameznice so dosegle prva tri mesta: 1. mesto Južnič Marta, V. a razred, 34 točk, 2.—3. mesto Orazem Pavla, VI. razred, 33 točk, Pust Saša VI. razred, 33 točk.

Pri vseh tekmovalcih se je opazilo, da je bilo med tekmovalci nekaj prav izrazitih talentov za atletiko. Zeleti bi bilo, da bi imeli v bodoče dijaki večkrat slična tekmovanja, kar bi bil velik doprinos k razvoju telesne kulture v mestu Kočevje.

PRODAMO
PISALNI STROJ, znamke »Kontinental«, dobro ohranjen, prodam. Poizve se pri upravniku pošte Kočevje.

SPALNICO, zelo lepo ohranjeno, z odličnimi vzmetmi in žimnicami, prodam. Cena ugodna. Vprašati v upravi »Novice«.

STANOVANJSKO HIŠO in nad 1 ha zemlje z gozdom prodam Anton Majetič, Kostel št. 4.

Podjetje »DOM« v Kočevju prodaja razne stavbno-mizarske izdelke po znižanih cenah. Interesenti, predvsem privatni graditelji stanovanjskih hiš, si lahko ogledajo in jih kupijo v skladišču podjetja.

OBVESTILO
»Mirna«, krojno šivalni tečaj, prične z zadnjim krojnim tečajem. Interesente naj se javijo v osnovni šoli Kočevje v torek, 3. junija, 1958 ob 7. uri zvečer, kjer dobijo vse informacije.

Voditeljica tečaja

SLUŽBO DOBI
Delavsko-uslužbena restavracija SGP »Zidar« Kočevje sprejme v službo samostojnega finančnega knjigovodjo-kinjo, z večletno prakso v tem poklicu. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

CESTITKA
Ljubljani sestrice Angelci Anželje želimo vse najboljše za njeno praznovanje — Malči, Ivanka in Mici iz Ljubljane.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Matjaž Cetinski — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo je 800 din. Tek. račun 617-T-265 pri NB — podružnica za Kočevje. — Poština plačana v gotovini. — Rokopisov ne vračamo.

LISAC — PRVAK

26. maja je priredilo šahovsko društvo Kočevje brzoturnir, na katerem je sodelovalo 17 igralcev. Po hudih borbah je šele zadnje kolo prineslo odločitev, kdo bo prvi. Prvo mesto je osvojil Matjaž Lisac s 14,5 točke, drugi je bil Lunder s 14, tretji Šafar z 12,5, četrti Lapuh z 11,5, peti Murn z 10,5 točke itd. Organizacija brzoturnirja je bila dobra.

AMD KOČEVJE NA TRETJEM MESTU

Lanč je AMZ Slovenije razpisala meddruštveno tekmovanje v dejavnosti AMD. Društva so bila razdeljena v dve grupi. V prvo grupo so bila zajeta društva, ki po svoji dejavnosti, številu članstva in vzgoji novih kadrov presegajo običajno povprečje. V prvi grupi je bilo zajetih 25 enakovrednih društev, med njimi tudi AMD Kočevje. V meddruštvenem tekmovanju je AMD Kočevje zasedlo III. mesto in prejelo od AMZ Slovenija v priznanje uspešnega dela za nagrado moped.

V. a 5,11 m, 3. Pavlovič Vinko VI. 4,98 m.

Skok v višino: 1. König Franjo VIII. 150 cm, 2. Bavdek Milan VII. 150 cm, 3. Slivar Ivan V. b 150 cm.

Met krogla (5 kg): 1. Škerelj N. VII. 11,45 m, 2. Kmet H. VII. 11,07 m, 3. Bavdek M. VII. 10,83 m.

Tek na 100 m: 1. Dežman Dušan VI. 12,1 sek., 2. Majerle Miha IV. a 12,3 sek., 3. Bregar Božo VII. 12,8 sek.

Tek na 1000 m: 1. Mavrin Peter VII. 2:53,3 min., 2. Bregar Božo VII. 2:54,8 min., 3. Radanovič A. V. a 2:59,6 min.

Ženske — ekipno nižji razredi (nastopilo 142): 1. mesto I. c razred 249,5 točk, 2. mesto II. b razred 249 točk, 3. mesto II. c razred 247,5 točk.

Kot posameznice so se uvrstile: 1. mesto Orazem Marinka I. c razred 39,5 točk, 2. mesto Koleta Anica, II. c razred, 37 točk, 3. mesto Fabijan Melita, I. c razred, 36 točk.

Vse druge pa so se uvrstile na ostala mesta, pa tudi tukaj z zelo majhno razliko v točkah.

Ženske, ekipno višji razredi (nastopilo 50): 1. mesto V. a razred 239 točk, 2. mesto VI. razred 213 točk, 3. mesto VII. razred 208,5 točk.

Kot posameznice so dosegle prva tri mesta: 1. mesto Južnič Marta, V. a razred, 34 točk, 2.—3. mesto Orazem Pavla, VI. razred, 33 točk, Pust Saša VI. razred, 33 točk.

Pri vseh tekmovalcih se je opazilo, da je bilo med tekmovalci nekaj prav izrazitih talentov za atletiko. Zeleti bi bilo, da bi imeli v bodoče dijaki večkrat slična tekmovanja, kar bi bil velik doprinos k razvoju telesne kulture v mestu Kočevje.

Kratke športne vesti

RUDAR — JAVORNIK 3:0
25. maja je bila v Cerkljici odigrana prvenstvena nogometna tekma med NK »Rudar« iz Kočevja in NK »Javornik« iz Cerkljice. Rezultat tekme je bil 3:0 za Rudarja. V prvem polčasu je bila igra raztrgana in je potekala v nervozni atmosferi, ki jo je povzročila tudi takratna vročina. Prvi polčas se je končal z rezultatom 1:0 v korist Rudarja. V drugem polčasu so bili rudarji znatno bolj aktivni od svojih nasprotnikov in zabil so dva gola.

Gole za Rudarja so dosegli: v 20. minuti prvega polčasa Čavalič, v 15. in 30. minuti drugega polčasa pa Radosavljevič. Tekmo je prav dobro sodil tovariš Gjud iz Ljubljane.

OBČINSKA ŠAHOVSKA ZVEZA
V nedeljo, 25. maja, je bil v Kočevju občni zbor občinske šahovske zveze občine Kočevje. Ko so razpravljali o delu šahovskih društev v občini in ostalih šahovskih društev na območju bivšega okraja štev na območju bivšega okraja

ZLATI ČASTNI ZNAKI
Na VI. redni letni skupščini AMZ Slovenija je AMZS podelila Zlati častni znak AMZS za požrtvovalno in uspešno delo na področju avtomobilizma in tehničnega napredka naslednjim članom AMD Kočevje: Lojzetu Drogenku, Gustiju Glavaču, Jožetu Mavru, Ivanu Valiču, Tonetu Kranjcu, Vladimirju Gašparcu, Antonu-Mirko Kranjcu, Vinku Muhliču, Ludviku Bastarju, Poldetu Sterletu in Cvetu Mačku.

Razstava najmlajših
Ob tej priložnosti je treba izreči vso pohvalo vzgojiteljem otroškega vrta ter učiteljskemu in profsorskemu kadru osnovne šole in nižje gimnazije.

ZA SMEH IN DOBRO VOLJO
Črnogorec se je sprel s tovariši. V svoji bojevitosti se jim je hotel po vsej sili maščevati in je rekel znanec:

»Pojd, prijatelj, spremi me do njihove hiše. Tam bom šel kar v njihovo stanovanje in jih zmetel skozi okno. Ti se samo postavi pod okno, da jih boš šel, ko bodo leteli: eden — dva — tri...«

Črnogorec se res povzpne v hišo in kmalu se zasliši skozi okno kričanje in vpitje, hip nato pa treščijo neko telo na pločnik.

Eden!... »vzklikne znanec.

»Nehaj, ne štej, to sem jaz!« zašoka bojevit Črnogorec.

KULTURNE-VESTI

Sodelovanje kina in prosvetnih društev v Dobropolju

Poleg stalnega kinematografa na Vidnu razpolaga kino Dobropolje še s prenosnimi projektorji za ozki in široki trak. S širokotračnim projektorjem daje zaenkrat redne predstave v Domu počitka v Ponikvah in od časa do časa tudi v Strugah.

Pred volitvami pa si je potujoči kino zadal nalogo, da obišče s svojimi filmi sleherni vas v naši občini, katera ima elektriko. Sestavljen je bila posebna ekipa, ki je delala po načrtu občinskega odbora SZDL. Za silo je bil popraviljen stari in že zavrženi avtomobil, ki je bil kar pripravljen za te vrste prevozov. Zaslugo za to imata člana LT Franc Babič in Vinko Tiselj, ki sta avtomobil popravila in ga usposobila za vožnjo.

Naša prva pot je bila v Kočevje, hribovsko vas, katera je v lanskem letu dobila elektriko. Pot je bila izredno težka zaradi nanovo zapadlega snega in zelo slabo preorane ceste. Z enournu zamudo smo prišli v Kočevje. Izbrali smo najbolj prostorno hišo ter hitro montirali aparaturo, zvočnik in gramofon. Oglašili so se zvoki »Veselih planšarjev« in hiša je bila v kratkem času polna. Predvajali smo dva domača dokumentarna filma in za konec še barvni film. Ljudje so bili zadovoljni in mi seveda tudi.

Zeleti bi, da bi bilo še več takih predstav in ne samo pred volitvami. Mislimo, da so v tem pogledu posebno odgovorne naše KZ in pa druga društva, saj bi le te lahko večkrat organizirale predvajanje raznih strokovnih filmov, posebno iz področja kmetijstva.

V kratkem bo kino Dobropolje dobilo tudi magnetofon: Na njegove trakovke bomo lahko posneli tudi marsikatero predavanje in razno glasbo. Tako bodo ti večeri kulturnega izobraževanja še bolj pestri in privlačni.

V načrtu imamo skupno s Svetom za prosveto in kulturo predavanje celovečernih filmov v posameznih krajih, predvsem tam, kjer so kulturno-prosvetna društva. Ta društva naj bi plačala kinu samo

gr.

Z »Žogico Nogico« po Kolpski dolini

Ni še dolgo od tega, kar so mladji lutkarji rudniške »Svobode« odšli z »Žogico Nogico« na pot v Kolpsko dolino. Otroci v Oslinici so jih pričakovali že pred 8. uro zjutraj. V lepem pomladanskem ju-

tru je bilo razpoloženje prav praznično. Otroke iz Bosiljve, Loke smo srečali že na poti, ko so se peljali k predstavi kar na lojtrnem vozu.

V Oslinici je bil odrek hitro postavljen in kmalu po napovedani uri se je lutkovna predstava začela. Gledalci so bili s predstavo zelo zadovoljni in so vabili lutkarje k ponovnemu srečanju. Ze dobre pol ure nato je bilo vse že pospravljeno in avtobus je brzel proti Brodu na Kolpi.

Tam so mlade lutkarje pričakali osnovnošolski otroci iz Kužlja, medtem ko na Brodu niso poskrbeli za organizacijo predstave in je zaradi tega ni bilo. Odpeljali so se v Fari in se vrnili po otroke iz Kužlja in jim omogočili, da so vseno lahko gledali lutkovno predstavo, če ne na Brodu pa v Fari. Obisk v Fari je bil zelo lep, saj si je ogledalo predstavo okoli dvesto ljudi.

Veseli zaradi tolikšnega obiska so igralci z navdušenjem igrali in peli, žogica pa je plesala in skakala ter igrala v zadovoljstvo mladih in starih.

Po predstavi so odpeljali gledalce iz Kužlja in Petrine na Brod, medtem pa so pospravili oder in okoli pete ure se odpeljali proti Banja Loki, kjer so jih mladi ob prihodu navdušeno sprejeli.

V sobi zadružnega doma v Banja Loki je bil razred s pomočjo mladincev hitro nared, kmalu nato je zadonela iz zvočnika vesela glasba. V majhnem prostoru s površino kakih 30 m² se je nagnetilo 150 gledalcev — od najmlajših do starih babic in dedkov. Bili smo tako na tesnem, da je bil izhod iz sobe možen samo skozi okno. Gledalci, mladi in stari, so bili nad predstavo navdušeni. Med njimi so bili tudi ljudje iz Kostela in okolice, katere smo po končani predstavi odpeljali z avtomobilom do pol poti proti domu.

Skupno si je ogledalo igrice okoli 500 ljudi. Menimo, da smo izpolnili del svoje kulturne naloge do naših delovnih ljudi, zlasti pa do otrok na podeželju, ki imajo le redkokdaj priložnost videti kaj lepega. Lutkovni vodja tovariš Glad, ki je v Banja Loki pred 22 leti prvič nastopil z lutkami lastnega izdelka in jih tudi to pot znova vodil, je do bil zelo zadovoljen.

Prav lepa hvala vsem, predvsem pa prosvetnim delavcem, za njihov trud in vsem, ki so obiskali naše predstave, zahvala velja tudi Obč. odboru SZDL in krajevnu komiteju ZKS Rudnik, ki so omogočili gostovanje.

Naš obveščevalec

KOLEDAR

Sobota, 31. maja — Angela. Nedelja, 1. junija — Radovan. Ponedeljek, 2. junija — Velimir Terek, 3. junija — Pavla Sreča, 4. junija — Franc Četrtek, 5. junija — Fero Petek, 6. junija — Milutin Sobota, 31. maja — Angela Nedelja, 1. junija — Radovan

SPOMINSKI DNEVI

1. junija 1942. leta je bil uspešen napad partizanske vojske na italijansko postojanko v Starem trgu ob Kolpi. 1. junij proslavljajo prebivalci Poljanske doline kot svoj krajevni praznik.

5. junija 1941. leta je počila prva partizanska puška v Srbiji, s tem je bil dan znak za borbo proti okupatorju in njegovim pomagačem.

GIBANJE

Poročili so se: Starec Stefan, organ LM iz Ljubljane, star 26 let in Matko Ana, natakarka iz Ribnice 64, stara 21 let; Pucelj Franc, delavec iz Brež 43, star 28 let in Košir Marija, delavka iz Kota 22, stara 23 let; Golob Jože, elektro-monter iz Kočevja, Trata 8-a, star 26 let in Klun Jožica, knjigovodkinja iz Brež 25.

KOČEVSKA REKA

Rodila je Vogrinič Marija — dečka Milana.

OSILNICA

Umrli je žagar Alojz, kmetovalec iz Bezgarjev 8, star 52 let.

DOBREPOLJE

Poročila sta se: Cimerman Anton, kmetovalec iz Male vasi 7, star 28 let in Gladič Marija, kmečka delavka iz Bruhanje vasi 13, stara 24 let.

VELIKE LASČE

Poročila sta se: Peček Stanislav, električar iz Grahovega, star 30 let in Hočvar Ana, kmetovalka iz Podulake 1, stara 23 let.

Umrli so: Zakrajšek Franc, otrok

iz Male Slevce 9, star 18 mesecev, Gačnik Terezija, gospodinja iz Velikih Lasč 92, stara 63 let in Hrkalovič Zofija, zasebnica iz Velikih Lasč 23, stara 69 let.

KOČEVJE

Rodile so: Pečnik Vida, gospo-

OBJAVE

KINO

JADRAN Kočevje: od 30. maja do 1. junija amer. barvni film »Rob Roj« 4. in 5. junija italijanski film »Vrtnice v življenju«, od 6. do 8. junija amer. barvni film »Človek brez zvezdec«, v istem času bodo predvajali tudi francoski film »Primer dr. Laurenta«.

SVOBODA, Rudnik: 31. maja in 1. jun. ruski film »Poletni mrzec«, 7. in 8. junija amer. film »River strit« 99c.

DOBREPOLJE: 31. maja in 1. junija amer. barvni film »Meč in rožica«, 4. junija jugoslovanski film »Frosina«, 7. in 8. junija amer. film »Na apakihi meje«.

PONIKVE: Dom počitka: 6. junija jugoslovanski film »Frosina«.

RIENICA: 31. maja in 1. junija francoski film »Vrag v telesu«, OSILNICA: 8. junija madžarski barvni film »Lilomfi«.

VELIKE LASČE: 31. maja in 1. junija francoski film »Krenkbijs«, 7. in 8. junija ameriški barvni film »Možje«.

LOSKI POTOK: 7. in 8. junija amer. film »Pogumen kot Las-sie«.

PREDGRAD: 31. maja in 1. junija amer. film »Kadar žene ljubijo«, 7. in 8. maja amer. film »Na apakihi meje«.

KOČEVSKA REKA: 31. maja in 1. junija amer. film »Balada o črnem zlatu«, 7. in 8. junija jugoslovanski film »Dolina miru«.

SODRAŽICA: 31. maja in 1. junija amer. film »Rdeča reka«, 7. in 8. junija amer. film »Tujec je javil«.

R A Z P I S

GRADBENIK, gradbeno podjetje Ribnica, razpisuje mesto

šefa računsko-gospodarskega odseka in materialnega knjigovodja

Pogoji: srednješolska izobrazba s prakso

Za svoja gradbišča v Ribnici in Kočevju sprejmemo več zidarjev

Dan mladosti v Ribnici

Ves teden pred rojstnim dnevom našega Maršala — Dnevom mladosti — so se v Ribnici vrstile razne proslave in tekmovalna vseh kulturno-telesnovzgojnih panogah. Posebno pa je bilo razgibano 25. maja, ko je bil društveni telovadni nastop Partizana Ribnica.

Od ranega jutra so se zbirali člani Partizana na letnem telovadšču pri Domu in urejali in krasili telovadišče. Opoldne je bilo že vse pripravljeno za popoldanski nastop. Vreme je bilo zelo lepo.

Nastop je bil razdeljen na dva dela: kulturni, ki ga je izvedla mladinska organizacija s sodelovanjem pripadnikov ribniškega garnizona in telovadno-sportni, ki je zajel vse dejavnosti ribniškega Partizana, vključno streljanje.

Predsednik obč. komiteja LMS Ribnica Bogo Abrahamsberg je po otvoritvi in dvigu zastave govoril nad 1500 udeležencem o našem ljubljenem Maršalu. Zaradi svojih vrlin nam je tovariš Tit, tako je dejal med drugim tovariš Bogo, še posebno ljub. Spoštujemo ga zaradi njegovega znanja in sposobnosti, da tako uspešno vodi narode Jugoslavije po poti napredka. Zaradi vsega, kar je storil za nas, mu veliko dolgujemo, zlasti mladi ljudje, čigar sedanjost je lepa, še lepša pa bo prihodnost.

Po kulturnem delu proslave je sledil telovadni nastop. Po nekajletni zastatosti smo spet videli moške oddelke. Pri tem ima brez dvoma veliko zaslug agilni predsednik tovariš Debeljak. Številni ženski oddelki, katere je lepo in dobro uvezbal neustrašiva načelnica tovariška Keržanova, so pokazali spretnost in znanje ter lepoto iger. Kratke in prijetne proste vaje pionirjev in pionirk so imele namen

prikazati množičnost organizacije Partizana. Svoj namen so popolnoma dosegle. Vaje s puškami oddelka JLA ribniškega garnizona so ob vsakokratnem formiranju imele Tito počele tople ovacije. Sledile so igre pionirjev in pionirk, nato pa so nastopili orodni telovadci mladinske vrste. Še prav posebnih ovacij sta bila deležna člana državne reprezentance Dragan Gagić in lanskeletni mladinski prvak Slovenije v vajah na orodju Milan Bavdek. Tudi orodna vrsta mladink je s svojimi ljubkimi izvajanjem hitro pridobila simpatije občinstva.

Ta nastop je pokazal, da ima ribniški Partizan zelo dobre telovadce in telovadke, ki bodo s primerno uvežbanostjo in nenehnem izpopolnjevanju kmalu postali resni tekmovalci v republiškem in državnem merilu. To nam potrjujejo tekmovalci: Bavdek, Česarek, Gorše, Andoljšek, Slivar Dejakova, Novakova in Radičeva.

Po končanem nastopu so člani »Partizana« Ribnica odigrali prijateljsko nogmetno tekmo na društvenem stadionu z B-moštvom Partizana Kočevje in jih premagali z 8:1 (5:1).

Iz Grčaric nam pišejo

Vaščani iz Grčaric (skupno je bilo 13 podpisnikov) so nam poslali daljše pismo v pojasnilo k članku »Beseda o grčarskih gasilcih«. Med drugim pišejo, da je res, da je bilo Prostovoljno gasilsko društvo ustanovljeno 1906. leta, ni pa res, da je gasilski dom pogorel 1943. leta, kot piše pisec -fg-. Gasilski dom je bil postavljen tik upravnih prostorov Gozdne uprave Grčarice. V letu 1949 je takratna Gozdna manipulacija Grčarice dom odstranila, material pa porabila za svoje potrebe.

Tako je PGD Grčarice od leta 1949 brez gasilskega doma. Vse orodje in opremo ima društvo shranjeno v leseni baraki, ki je bila do pred kratkim brez stolpa za sušenje cevi. Gasilsko društvo v Grčaricah se je že dolgo zavzemalo in zahtevalo od KGP Kočevje, naj zgradi nov gasilski dom, vendar brez uspeha. Lani je delavski svet KGP le odobril sredstva za postavitve prej omenjenega stolpa, ki pa še do danes ni popolnoma dograjen.

Pa še nekaj pripomb k članku »Kulturni dom v Grčaricah«. V Grčaricah že dolga leta pogrešamo kulturni dom. Za zgraditev tega doma se zavzemajo vse množične organizacije v Grčaricah že nekaj let. Na raznih sestankih so razpravljali, da bi preuredili hišo št. 9 v dom, ni pa o tem še nič konkretno sklenjenega. Če bo omenjena hiša odobrena za preureditev, pa je pred nami še najvažnejše — kje dobiti denarna sredstva. Glede cementa, ki je baže že pripravljen, pa je toliko, da ima cement na zalogi GU, vendar pa ta cement ni namenjen za kulturni dom.

Vaščani

Pustimo divjad!

Povsod vlada pomlad, gozd je ozelenel, narava vabi svoje ljubitelje, da jo obiščejo. Posebno vabljivi so naši gozdovi in posebno ob nedeljah je v gozdovih veliko izletnikov, da se tam odpočijejo od vsakodnevnega dela in skrbí.

Mesec maj. V tem času gnezdi ptice pevke in druga perjad, v gozdovih pa bodo v maju povrgle mladiče srne in druga divjad. Zato se lovci obračamo na tiste ljudi, ki obiskujejo gozdove, ali pa hodijo na izlete ob Rižni, da pustijo vodne in gozdne živali na miru. Pri peti se, da nekdo najde mlado srnico v gozdu samu. Ker misli, da je mladiča mati zapustila, ga odnese domov ali pa ga izroči kakemu lovcu.

Mladiča pustimo lepo pri miru. Mati vedno skrbno bdi nad svojim

PRAZNOVANJE V PREDGRADU

Tudi v Predgradu so proslavili Titov rojstni dan. Na Dan mladosti je bila v združenem domu proslava z obsežnim sporedom. Ob tej priložnosti so bili pionirji in pionirke sprejeti v mladinsko organizacijo. Pionirji iz osnovne šole Predgrad, ki so v Tednu požarne varnosti napisali najboljše naloge o požarih, so dobili denarne in knjižne nagrade.

22. maja pa je bila v Predgradu mladinska konferenca. Poleg drugega so razpravljali o praznovanju krajevnega praznika, ki bo 1. junija. Ker je bil prej to občinski praznik občine Predgrad, so predstavili množičnih organizacij v Poljanski dolini na nedavni seji sprejeli sklep, da še nadalje ostane njihov skupni praznik.

Proslavo v počastitev krajevnega praznika bodo pripravile osnovne šole Vimol, Laze, Spodnji log in Predgrad ter mladina iz Predgrada, ki bo poskrbela tudi za okrasitev. Po proslavi bo športno tekmovanje med imenovanimi šolami.

NIL

Srečanje z odlikovanci dela

Ze v prejšnji številki smo napisali, da bomo obiskali vse tiste, ki so bili odlikovani za prvi maj, jih fotografirali in se z njimi pogovorili.

ALOJZIJA LEVSTIKA smo srečali v skladišču grozističnega trgovskega podjetja »Trgopromet« Kočevje. Ravno ko je tehtal debele hlebce sira, smo ga fotografirali in pogovor je hitro stekel o vsem, kar nas je zanimalo.

Nekaj njegovih osebnih podatkov: Rodil se je 18. aprila 1905 v Loškem potoku, končal je osnovno šolo in se izučil za trgovskega poslovođa. V trgovski stroki, razen s prekinitvijo v zadnji vojni, dela že nad 20 let.

Narodnoosvobodilnemu gibanju se je pridružil leta 1942, bil je aktivist širjenja in okrajnega odbora Banja loka, bil zaprt od okupatorja, nato je delal v ilegalni, leta 1944 in 1945 pa je bil v partizanskih enotah.

Po vojni je bil vrsto let poslovodja kmetijske zadruge v Kočev-

ski Reki, predsednik občinskega odbora Kočevska Reka ter vsestranski aktivni delavec na vasi.

Povedati moramo, da nam o svoji preteklosti ni pripovedoval sam, ampak smo to zvedeli od njegovih sotrudnikov. Povedal nam je, da se on, kakor tudi ves kolektiv trudi, da vedno ustrežejo vsem trgovcem z življenjskimi in drugimi potrebščinami, ki jih potrebujejo kupujejo v trgovinah. Delo ni lahko, niso redki dnevi, ko je treba delati ves dan, pa tudi ponoči. Prispelo blago mora biti takoj razloženo in vskladiščeno, trgovine pa vedno zažene z vsemi potrebnimi predmeti. Tovariš Levstik bi nam še pripovedoval, toda čakali so šoferji, klical je telefon in prijetno delovno vzdušje, ki smo ga sredi tega dela občutili, nam je povedalo, da je Alojz Levstik odlikovanje predsednika Republike povsem zaslužil.

Tudi mi mu v imenu naših bralcev čestitamo k sprejemu medalje dela!

Mc

Alojz Levstik

Nepravilnosti pri dodeljevanju zemlje

Tudi letošnjo pomlad so dobili zasebniki za obdelavo zemljišče, ki so jim ga dodelile za to določene komisije. Pri dodeljevanju obdelovalne zemlje pa je bilo več nepravilnosti, tako so nekateri dobili večje površine, drugi pa so dobili malo ali pa nič zemlje. Med tisti-

mi, ki so ostali praznih rok, je bilo tudi nekaj starejših ženic. Tako razdeljevanje seveda ni pravilno in naj bi se take nepravilnosti v bodoče ne dogajale več.

Pa še nekaj je, kar je vredno vse kritike. Za obdelavo je bila razdeljena tudi zemlja za Reševalno postajo. Naknadno, to je takrat, ko je bila najemnina za zemljo plačana in zemlja obdelana, pa se je zvedelo, da bodo tukaj gradili. Prizadeti ljudje so bili upravičeno razburjeni, ko so zvedeli, da so zastoj sejal in obdelali zemljo. Prizadeti ljudje bodo upravičeni do zahtevka za povračilo najemnine in za delo, ki so ga vložili pri obdelavi zemlje. Ali je bilo to potrebno? —nik

„Pokojni“ Habe nam piše ...

Prav presenečeni in veseli ob enem smo bili, ko smo prejeli pismo, ki nam ga je poslal Anton Habe, katerega je Ivan Lampe, pisec sestavka »Moji spomini« — objavljen v prvomajski številki lista — pomotoma uvrstil med pokojne. Tovariš Habe, ki je sedaj v službi kot vratar v palači GZZ na Titovi cesti 19 v Ljubljani, nam je med drugim pisal tudi naslednje:

»Vaš list je zelo zanimiv in dober. Prvomajska številka je bila zelo pestra. Lepo je bilo napisano o delu in življenju Jožeta Šeska. Ko sem prebral »Novice«, sem se dalj časa zdržal pri sestavku »Moji spomini«. Tu bi pisca Ivana Lampe dopolnil, da je on verjetno dobil Pravila in pristopne izjave za ustanovitev društva »Svoboda« od tovarišice Angele Jevnikarjeve, ki je bila takrat zadolžena za to delo pri Kulturno-telovadni zvezi »Svoboda« v Ljubljani. Naj pripomnim, da sem bil takrat jaz predsednik tega društva.

No, tovarišu Lampetu moram pojasniti, da sem še živ; vse ostalo, kar je napisal o tem, kako smo se sestajali s Šeskom, Novakom in drugimi, je točno tako. S pokojnim Šeskom sva bila osebna prijatelja in tovariša. Marsikaj sem mu povedal iz svojih izkušenj, on pa meni. Stanoval je v Oražovem dijaškem domu v Volfovi ul. 12. V omenjeni stavbi sem tudi jaz stanoval v podstrešni sobici s svojo družino. V tej sobi smo se večkrat sestajali. Verjetno je v Ljubljani malo vidnejših komunistov, ki ne bi vedeli za to podstrešno sobo in

se v njej mudili pred in med vojno do leta 1945.

Tovariš Habe nam tudi piše, kako je bilo lepo ob času VII. kongresa ZKJ v Ljubljani, kako je bil vesel, ko je videl maršala Tita in njegovo soprogo ter druge. Za njegovo pismo se mu lepo zahvaljujemo in mu želimo, da bi bil še dolgo živ in zdrav in da bi kakor doslej živel in naprejal ostal zvest bralec našega lista.

PISMO IZ AMERIKE

Čenjeno uredništvo Novic! Pošiljam vam imena štirih novih naročnikov in naročnico. Ko bo naročnica potekla, nas pa obvestite.

Sedaj pa še nekaj vrstic našim poteškim rojakom. Preteklo je že več kot pol stoletja, od kar smo zapustili rodno grudo, vendar pa je še nisimo pozabili. Domače kraje imamo še vedno pred očmi, čeprav nam domovina ni mogla dati dovolj kruha. Tako smo morali oditi po svetu za življenjski obstoj. Po dolgih letih trdega dela smo ostareli in cne-mogli.

Tukaj je večje število naročnikov »Novic« in precejšnje število Potočanov in bi zato večkrat radi prebirali vesti iz domačega kraja. Potočani naj bi se večkrat oglašali v listu.

Kakor sem bral v »Novicah«, je preminul rojak Alojz Knava, ki je nam rojakom v Ameriki dobro poznan. Njegovim sorodnikom izrekan sožalje.

Maks Knava, Traunik Michigan, USA.

Anton Žagar obsojen na 5 let

V 52. številki našega lista lani smo poročali o umoru 36-letne natakarice Grete Zidar, ki se je usodnega dne v noči od 13. na 14. decembra mudila v vasi Kaptol št. 4. Takrat smo tudi poročali, da je Zidarjevo, ki je bila noseča 8 mesecev, umrla 27-letni Anton Žagar, kmetički delavec iz Ajblja.

Ljudje so bili trdno prepričani, da je storilec žrtve naklepoma zadavil. Temeljita preizkava, ki je trajala skoraj pet mesecev, je pokazala tragični dogodek v usodni noči v malo drugačni luči.

Povrnimo se v duhu nazaj v usodno noč od 13. na 14. decembra.

»Med prvo in drugo uro po polnoči sem potikal na okno Grete Zidarjeve. Odprla je vrata in se vleгла nazaj v posteljo. Prišel sem v sobo in se vsedel poleg nje. Razgovarjala sva se o tem in onem, med drugim tudi o njeni nosečnosti in kaj vse o tem govorijo ljudje. Ko sem ji v pogovoru omenil, da je tudi ona govorila, da je z menoj noseča, je Greta to zanikala. No, kmalu potem sva se spila. Potem je sledilo tole: v prepripi me je sunila, nakar sem jo tudi jaz zagrabil za vrat, da bi jo pahnil od sebe, pri tem sem jo verjetno tudi stisnil in ...

Takoj nato sem šel iz sobe. Ko sem šel mimo skednja, sem slišal jok in neke kljce, potem pa neki udarec. Zdelo se mi je, kot da bi nekdo udaril s čevljem po podu, potem pa je bilo tiho ...

Tako nekako se je pred kratkim zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Ljubljani Anton Žagar iz Ajblja. Kako se je v resnici zgodilo v tisti usodni noči, vesta le pokojna in Žagar.

V poročilu sodnega izvedenca o

obdukciji trupla Grete Zidarjeve je bilo navedeno, da ni bilo sledov, ki bi kazali na dolgotrajno stiskanje. Zato sodni izvedenec smatra, da ni dokazov, da bi bil obtoženec neposredno kriv smrti pokojne Zidar.

In kazen za storjeno dejanje: so dišče je obtoženega Antona Žagarja zaradi hude telesne poškodbe, ki je imela za posledico smrt nosečega dekleta, to je dvojce življenj, obsojilo na pet let zapor.

Poučen izlet po Kočevski

Predzadnjo nedeljo smo bili učenci kmetijsko-gospodarskih šol iz Veljkih Lašč, Roba in Struge na izletu po Kočevski. Kakor nalašč je bil lep sončen dan. Odpeljali smo se z avtobusom in se najprej ustavili v Polomu. Tu smo občudovali lepo rejene krave, bike in telice. Živina je bila na paši. Pašniki so lepo urejeni, pasejo pa po čredinkah. Hleve imajo odprte.

Tovariš upravnik nam je rad odgovarjal na naša vprašanja. Zadolgovalni smo se poslovlili od Poloma in odbrzeli v Kočevje oziroma Mlako. Tu nas je čakal inž. Zorc. Tudi on je rad ustregel naši zvedavosti. Odpeljal nas je na bližnji pašnik. Mnogo lepega nam je povedal o živinoreji. Velika čreda sive se je pasla na sončnem pašniku. Občudovali smo lepe težke krave z velikimi vimeni. Nekateri molzejo tudi nad 301 mleka dnevno.

Teleta pijejo mleko iz kotlička po posebnih lesenih cevki podobni cigarnici. V lepo urejenih svinjakihi smo občudovali nad 300 kg težke merjace in svinje. Delavke so ravno takrat krmile mlade puijske.

Ogledali smo si tudi silose. Tovariš Zorc nam je povedal, kako se na prostem silira. Dejal je, da je tako siliranje cenejše in boljše, kakor siliranje v silosih. Tudi silose za krompir smo videli. Zelo so praktični.

Strojni park nam je razkazal vodja izleta tovariš Mrhar. Fantje so se zanimali za posamezne stroje, posebno pa za stroj za izkopavanje krompirja. Čas je potekel, poslovlili smo se in odpeljali v Kočevje, kjer smo imeli skupno kosilo.

Po kosilu smo odšli v Kočevsko Reko. Tu nas je sprejel tovariš Svajger. Najprej nas je odpeljal v hleve. Videli smo bike in telice, križance med sivo in herefordom. Bil so krasni. Potem nas je tovariš Svajger odpeljal na pašnik in nam pokazal »električnega pastirja«. Paša je zelo sočna — mešanica detelje in trave. Šli smo mimo svinjakov, lepi puijski so se sončili v tekališčih.

V Kočevski Reki smo si ogledali tudi mlekarno. Moderni stroji brnijo, po ceveh pa se pretaka mleko. Izdelujejo maslo in sir. Siru so dali ime »Nardis«, po rožah, ki ra-

stejo v bližnji okolici. Posneto mleko uporabljajo za krmo prašičem in mladji živini. Ogledali smo si tudi šrambo za sir in hladilnice. Vse je bilo v najlepšem redu.

Potem smo šli v drevesnico. Vzgajajo češpljeve, jablanove, hruskeve in orehove sadike. Tudi manjši nasad jagodičevja imajo.

Zapustili smo Kočevsko Reko in se odpeljali nekaj kilometrov naprej na Primože. Tudi tu smo videli lepo živino pasme »frizke«. Precej močne krave, črnolaste s sorazmerno majhno glavo, so hlastno zajemale iz jasi.

Zadolgovalni z obiskom in z mnogimi koristnimi spomini smo se poslovlili od tovariša Mrharja in svajgerja. Pot nas je vodila skozi gozdni predel Jelendola proti domu.

Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da smo na obisku toliko lepega videli in objubljamo, da se bomo prihodnje leto kot drugoletniki kmetijsko-gospodarske šole še bolj vztrajno učili, kajti dobro vemo, da ni napredka brez znanja.

Učenci kmet.-gosp. šol Lašče, Rob in Struge

93. — Ko je prišel Poljak z ženo domov, je zvedel, da so vojaki in čuvaji že odšli. Bil je močno razburjen, kajti če je bilo tisto pismo od rokovanjskega poglavarja, potem je bil ta — njegov brat.

Ob enajstih so prišli vojaki s svojimi ujetniki. Poveljnik je Poljaku natanko ujetnika nocojnje dogodke in oskrbnik je velel odgnati ujetega rokovanjskega v pisarno, da ga bo takoj zaslišal.

94. — Ko sta bila sama, je Štefan ves trepetajoč pogledal svojega jetnika. »Ferdinand!« vzklikne zamolklo.

»Da, jaz sem!« reče mirno on.

Stala sta tri korake narazen, tiha in nena. »Odveži mi roke!« reče Nandé, potem pa poslušaj, če hočeš! Brat je za trenutek pomišljal, nato pa je stopil k njemu in mu potegnil vez z rok. Ko se je Nandé odžgal, je rekel Štefanu: »Veš, kaj mi grozi. Zato me izpusti! Nihče razen tebe ne ve, kdo sem jaz. Izpusti me, nikdar v življenju se najini poti ne bosta več srečali!«

95. — Nandé je slutil, kakšen boj se odigrava v bratovih prsih. Zato mu je podrobno govoril o dogodkih od obtožbe v Celju dalje. Povedal mu je tudi, da je svoje maščevanje izvršil in zdaj odhaja, če ga brat ne bo pogljal pred strel. Ko ga je Nandé spomnil na mater, ga je Poljak odpeljal v ječo in mu dal pod zglav je pilo.

Bratovsko čustvo je ob spomenu na mater zmagalo. Podala sta si roki — morda poslednjič.

96. — Drugo jutro navsezgodaj je vzdramil Poljaka krič v spodnjih prostorih. Čeprav je vedel, kaj to pomeni, sta z ženo (ki ji je Štefan vse povedal) odhitela dol. Povedali so mu, da je ujetnik prepil železno mrežo na oknu in ušel.

Poslal je vojake za njim; a želel je, da bi bilo to zaman.

Ko so se opoldne vrnili z neuspešnega lova, so vojaki povedali, da je izginila tudi Polonica, Pavlek pa umira zaradi udara poglavarjeve roke.